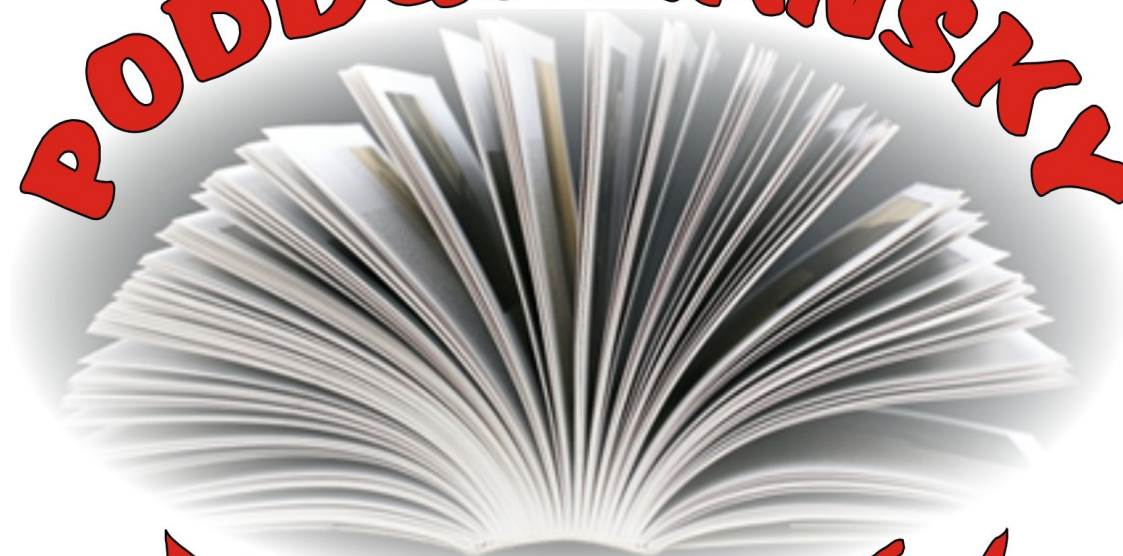

PODDUKLIANSKY

KNIHOVNÍK

Ročník 8 číslo 4

2017

Časopis Poddukľianskej knižnice vo Svidníku

**VESELÉ VIANOCE A
ŠŤASTNÝ NOVÝ ROK 2018**

OBSAH

<i>Knižnica pre všetkých.....</i>	<i>1</i>
<i>Z aktivít našej knižnice.....</i>	<i>1</i>
<i>Oddelenie ako ho (ne)poznáte.....</i>	<i>6</i>
<i>Regionálne osobnosti – Ludvík Svoboda.....</i>	<i>8</i>
<i>Z pera našich čitateľov.....</i>	<i>11</i>
<i>Police plné kníh.....</i>	<i>14</i>
<i>Jazykové omyly.....</i>	<i>16</i>
<i>Viete, že...?.....</i>	<i>17</i>
<i>Najkrajšie knižnice.....</i>	<i>18</i>
<i>Adventné pranostiky.....</i>	<i>20</i>
<i>Výrazy, ktoré prekľenuli tisícročia.....</i>	<i>21</i>
<i>Čas na zábavu.....</i>	<i>22</i>

Knižnica pre všetkých

Z aktivít našej knižnice

Pri príležitosti 73. výročia Karpatsko-duklianskej operácie (KDO) sa pre žiakov 7. ročníkov ZŠ na Ul. 8. mája uskutočnila dňa **3.10.2017** v Podduklianskej knižnici beseda s Annou Vaňkovou, bývalou lektorkou Vojenského múzea, pod názvom **Lektorka spomína**. Pani Vaňková žiakom porozprávala o dejinách KDO, o armádnom generálovi Ludvíkovi

Svobodovi, o tankovej bitke v Údolí smrti, podelila sa so svojimi spomienkami na stretnutia s priamymi účastníkmi KDO, s dojímavými príbehmi o životných osudoch mnohých vojakov, ktorí bojovali v tejto operácii a o následkoch vojny v našom okrese.

Pod názvom **Vše žuravli odletili** sa v priestoroch Podduklianskej knižnice **19. novembra**

2017, ako prejav úcty, konalo spomienkové stretnutie s tvorbou významného ukrajinského spisovateľa na Slovensku, básnika, prozaika, publicistu, esejistu, literárneho vedca a prekladateľa **Eliáša Galajdu**. Ukážky z jeho básnickej a prozaickej tvorby zazneli v priestoroch knižnice z úst členiek Klubu umeleckého slova pri Podduklianskej knižnici, a to aj za prítomnosti Galajdových blízkych príbuzných z obce Čertižné a ostatných prítomných. Program spestrili peknými ukrajinskými a rusínskymi pesničkami spevácky

kolektív Svidničanka a duo Mária Labiková a Anna Vaňková za sprievodu harmonikára Mariána Cuprišina, učiteľa ZUŠ vo Svidníku.

Tak ako sa rok pomaly premieňa, tak aj človek prechádza svojimi „ročnými“ obdobiami. No ani jedno z ročných období sa nemôže pochváliť toľkou pestrofarebnosťou prírody, ako je tomu práve počas jesenných dní. Listnaté stromy sa akoby predbiehajú, ktorému z nich budú listy hrať pestrejšími farbami. Príroda očakáva príchod zimy. Tak nejako sa i človeku

míňa rôčik za rôčkom, až nastáva jeseň života. Staroba je obdobím života, v ktorom by však mal aj naďalej pokračovať rozvoj ľudskej osobnosti. Aj pracovníci Podduklianskej knižnice sa snažia ľuďom skôr narodeným spestriť ich jesenné dni, preto spolu so žiakmi ZUŠ vo Svidníku pre obyvateľov stacionára Atrium vo Svidníku pripravili literárno-hudobné pásmo pozostávajúce z piesni, básní a hovoreného slova pod názvom **Jeseň života je krásna**, a to dňa **24. októbra 2017**, aby aj takýmto spôsobom sa im poďakovali za ich pracovitosť, lásku, dobrotu a starostlivosť.

Pri príležitosti 73. výročia Karpatsko-duklianskej operácie (KDO) pracovníci knižnice pripravili pre obyvateľov denného stacionára Atrium vo Svidníku dňa **24.10.2017** literárno-hudobné pásmo pod názvom **Dukla – brána slobody**, čím si tak uctili pamiatku padlých v tejto bitke, ktorá sa na jeseň v roku 1944 odohrala na severovýchode Slovenska. Bola to jedna z najväčších a najkrvavejších horských bitiek druhej svetovej vojny na pomoc Slovenskému národnému povstaniu a vyžiadala

si desaťtisíce padlých, nezvestných a ťažko ranených sovietskych, českých, slovenských a nemeckých vojakov a obrovské materiálne straty na oboch stranách bojiska.

Ak sa povie Afrika, veľká časť z nás si predstaví Saharu, piesok a nič viac, ale Afrika, rozlohou druhý najväčší a tiež druhý najľudnatejší kontinent na našej planéte, je obrovský a neskutočne pestrý, sú tu stovky a stovky etník, kmeňov a úžasná príroda. Afrika má všetko. Pralesné oblasti, rieky, jazerá, vodopády, úrodné nížiny, púšte, savany, hory a kopce, skrýva mnohé tajomné i magické zákutia. V Afrike sa nachádza 54 suverénnych štátov, 9 závislých území a dva nezávislé štáty. Najvyšším vrchom Afriky je Mount Kilimandžáro, alebo ako ho ešte nazývajú „strecha sveta“, ktorý sa nachádza v severovýchodnej časti Tanzánie pri hranici s Keňou. V skutočnosti ide o spiacu sopku a

jeho najvyšší vrch Kibo/Uhuru dosahuje výšku 5 895 metrov nad morom. **Ján Brudňák**, člen Klubu slovenských turistov Beskyd Svidník a držiteľ titulu Majster turistiky, prišiel dňa **20.11.2017** do Podduklianskej knižnice vo Svidníku porozprávať študentom SZŠ milosrdného Samaritána o trojtýždňovej expedícii na tento najvyšší vrch Afriky, ktorý

absolvoval na rozhraní rokov 2010 a 2011. Prostredníctvom elektronickej prezentácie študentom predstavil nielen výstup na túto najvyššiu horu Afriky, ale aj to, že v rámci aklimatizácie absolvoval trasu na vyhasnutú sopku Longonot. Navštívil aj najkrajší vrch Afriky Mount Kenya, opísal cestu od letiska v Nairobi do Tanzánie, samotný výstup na tento končiar, ale aj zážitky z päťdňového safari v Národnom parku Mont Kenya. Ján Brudňák sa turistike a cestovaniu systematicky venuje vyše 50 rokov a za toto obdobie spoznal Československo, neskôr Slovensko, Európu, Kanadu, Keňu a Tanzániu v Afrike, Nepál v Ázii aj Kaukaz. Na svojom konte má aj svetovo známe vrcholy, ako napr. Mount Blanc, najvyššiu horu Álp a Európy, alebo aj šesťtisícovku Mera Peak v Nepále. Pánovi Brudňákovi želáme pevné zdravie a veľa odchodených bezproblémových kilometrov, k tomu vždy dostatok síl a hlavne vytrvalé nohy.

Každý, kto pracuje s informáciami, musí poznať a rešpektovať pravidlá ich citovania, ktoré určujú medzinárodné normy ISO 690 a ISO 690-2 a najnovšie norma STN ISO 690: 2012. Správne uvedenie jedným z faktorov dôveryhodnosť výtvoru, ale tiež autorského zákona – vlastníctva tých, preberáme. ktorých čerpáme záujemcom k tomu, overiť, prípadne hlbšie Podduklianska už vyše dvadsať rokov študentov 3. ročníkov

citovanej literatúry je ovplyvňujúcich každého textového predstavuje naplnenie ochranu duševného ktorých obsah Uvádžanie zdrojov, z údaje, slúži ďalším aby si mohli veci naštudovať. knižnica vo Svidníku uskutočňuje pre Gymnázia duklianskych hrdinov

v rámci predmetu slovenský jazyk a literatúra vzdelávacie podujatie zamerané na prácu s literatúrou pri spracovaní stredoškolských odborných prác pod názvom **Hodiny bibliografie v knižnici.** Na

„dvojhodinovkách“ pracovníčky knižnice študentov oboznamujú so základnými pojmami z oblasti knihovníctva (čo je to dokument, bibliografia, bibliografický odkaz, plagiat, citovanie, citát, medzinárodné identifikačné štandardné čísla ISNB a ISSN), s popisom jednotlivých typov dokumentov, s technikami citovania, s formálnou úpravou prác a s mnohými ďalšími užitočnými informáciami, ktoré sa pre nich stanú nevyhnutnosťou aj pri príprave vysokoškolských prác. Takéto podujatie formou elektronickej prezentácie sa uskutočnilo aj tohto roku, a to **20.11. a 27.11.2017.**

Celé Slovensko číta deťom aj na Mikuláša. Do tohto projektu, ktorý je celoslovenskou aktivitou a ktorý pravidelne vyhlasuje združenie Celé Slovensko číta deťom sa zapojila aj Podduklianska knižnica v dňoch **4.12 – 7.12. 2017**, a to čítaním z rozprávkových kníh, ktoré sa nachádzajú vo fonde knižnice. Hlavnou myšlienkou tohto podujatia, ktoré vzniklo s cieľom podpory čítania deťom, je čítať deťom pravidelne aspoň 20 minút denne. Boli to dni plné radosti a zážitkov z prečítaných kníh. Čítajúci obohatili detských poslucháčov

svojim rozprávaním i čítaním. Deti si z tohto podujatia odniesli neopakovateľné a jedinečné zážitky. Čítania sa zúčastnili deti zo základných škôl v meste Svidník. V rámci tohto podujatia deti plnili úlohu aktívnych poslucháčov. Bolo to krásne podujatia, kde hlavné slovo malo písané a čítané slovo.

text a foto: Nadežda Mičáková

ODDELENIE AKO HO (NE)POZNÁTE

V tejto rubrike oddelenie bibliografie a regionálnej literatúry, postupne predstavuje rozličné typy regionálnych dokumentov s ich stručnou charakteristikou a využiteľnosťou pre každého, kto chce hlbšie poznať nádherný poddukliansky región, jeho históriu a súčasnosť, jeho malebné zákutia, ktoré sa snúbia s pohostinnosťou a láskavosťou ľudí v tomto regióne. Veríme, že si ctený čitateľ nájde cestu do knižnice a načerpá a prehĺbi si svoje vedomosti o tomto regióne aj prostredníctvom uvedeného knižničného fondu.

PERIODIKÁ

Popri rozličných typoch regionálnych dokumentov, ktoré získava, zhromažďuje, eviduje, archivuje a poskytuje svojim používateľom Podduklianska knižnica vo Svidníku, dôležité miesto patrí periodikám, t.j. novinám a čiastočne aj časopisom. Pod pojmom periodikum či periodická publikácia alebo periodická tlačovina rozumieme dokument, ktorý je vydávaný postupne v určitom intervale. Periodikom sú napr. noviny a časopisy, ktoré vychádzajú buď s dennou, týždennou, dvojtýždennou, mesačnou, štvrtmesačnou periodiciou, časopisy môžu vychádzať aj len dvakrát do roka alebo raz ročne. Periodikum vydávané nepravidelne je označované ako občasník. Pod pojmom regionálne periodikum rozumieme noviny, časopisy a ostatné periodické tlačoviny, ktoré vychádzajú na danom území, teda v meste, okrese, v obci, v kraji, ale aj v podnikoch, závodoch, firmách, školách a v iných odvetviach infraštruktúry regiónu. K najčastejším z hľadiska spracovania a poskytovania rýchlych informácií o živote okresu v jeho rozličných oblastiach patria regionálne noviny. Sú akousi malou encyklopédiou života okresu, a preto sú častým vyhľadávaným zdrojom rýchlych informácií o dianí v okrese. Aj v okrese Svidník môžeme konštatovať, že regionálne noviny prešli určitou históriou. Prvé číslo okresných novín s rovnomenným názvom Dukla vyšlo 29. mája 1952 v miestnom rusínskom dialekte (nárečí). Zodpovedným redaktorom bol Ivan Struk. Od júna 1952 sa ich názov zmenil na Roľník spod Dukly, neskôr vychádzali pod ukrajinským názvom Pidduklijanskyj chliborob. Od roku 1954 ich šéfredaktorom bol Ján Jurina. Vychádzali so značnými ťažkosťami a nepravidelne. Bol nedostatok kvalitných dopisovateľov, veľa príspevkov bolo neaktuálnych, ba preberali sa z ústrednej tlače. Noviny mali charakter okresných roľníckych novín. Spočiatku ich vydával školský referát, neskôr Poľnohospodársky odbor Okresného národného výboru vo Svidníku. Vychádzali raz týždenne. Noviny zanikli pri územnej reorganizácii okresov v júni 1960, keď okres Svidník zanikol a bol súčasťou okresu Bardejov. V terajšom okrese Stropkov od roku 1952 vychádzali okresné roľnícke noviny Nová dedina.

Zodpovedným redaktorom bol Andrej Petrovský. Noviny vychádzali v slovenčine a tlačili ich vo Vranove nad Topľou, neskôr to boli Stropkovské noviny. Zanikli takisto v r. 1960 pri

územnej reorganizácii. Od roku 1960 všetko dianie v okrese Svidník a Stropkov bolo publikované v Poddukelských novinách, ktoré vychádzali v Bardejove. Aj keď okres Svidník bol znovuzriadený v roku 1968, samostatné okresné noviny nemal, a až do roku 1978 sa dianie v okrese naďalej uvádzalo v Poddukelských novinách v Bardejove. Prvé číslo samostatných okresných novín Dukla vyšlo 20. januára 1978. Aká bola ich formálna a obsahová stránka? Názov novín: Dukla tlačový orgán OV KSS a ONV vo Svidníku. Ročník 1. Cena bola 0,50 Kčs a vychádzali 2x do mesiaca vždy vo štvrtok. Vedúcim redaktorom bol Juraj Hreško, redaktormi boli Andrej Dudáš a od augusta 1978 Valéria Kotuličová. Adresa redakcie bola: Svidník, Leninova (teraz Centrálna) ulica, č. 18, PSČ 089 01, č. telefónu 2528. Noviny vychádzali vo formáte A3, predplatné na rok bolo 13 Kčs. Rozširovala ich Poštová novinová služba. Redakčná uzávierka príspevkov bola vždy v stredu do 14.00 hod. a posledný šport vždy v pondelok do 9.00 hod. Noviny tlačili Duklianske tlačiarne, n .p. Prešov. Obyvatelia okresu Svidník vlastné noviny prijali s nadšením, o čom svedčili aj ohlasy na vznik novín. A aké boli rubriky, teda obsahová stránka 1. čísla novín Dukla? Rubriky 1. čísla novín Dukla. Úvodník k 1. číslu. Predstavovanie (profily) významných (zaslúžilých) osobností okresu a mesta Svidník. Život a činnosť podnikov a závodov. Kultúra. Posledná strana bola venovaná športu, ale aj iným (nešportovým) zaujímavostiam. V 1. čísle bola na úspešnú cestu novinám Dukla venovaná báseň „Dukle“ na cestu (s. 3). Logo 1. čísla novín predstavuje názov novín v červenom ráme, ktorý predstavuje v pozadí dolné kontúry pamätníka na Dukle. V r. 1978 vyšlo 25 čísiel novín Dukla. K Slávnostiam kultúry Rusínov-Ukrajincov vo Svidníku (vtedy sa niesli pod názvom Slávnošti kultúry ukrajinských pracujúcich ČSSR) bol v č. 12 dodatok – noviny Nove žyttja v ukrajinskom jazyku (2 strany) ako výraz toho, že územie okresu je obývané ukrajinsko-rusínskym etnikom. Noviny Dukla už od r. 1978 boli veľmi pestré a prinášali informácie zo všetkých oblastí spoločenského života okresu, predstavovali akúsi „encyklopédiu“ jeho života. Popri redaktorovi Andrejovi Dudášovi sa v auguste 1978 redakcia rozšírila o ďalšieho člena – redaktorku Valériu Kotuličovú. Zaujímavé bolo septembrové vydanie novín Dukla, ktoré bolo venované Dňu tlače, rozhlasu a televízii (21. september sa vtedy oslavoval ako Deň tlače, rozhlasu a televízie). V novinách Dukla, č. 18, bola celostránková rubrika Deň tlače 1978, v ktorej dopisovatelia sa vyznávali zo svojho vzťahu k svojím novinám. Pribudla aj farebná stránka novín, ktorá bola oživená novou grafikou. Noviny Dukla miestami mali aj relaxačný charakter, a ten predstavovali rubriky Naša krížovka, vtipy, aforizmy boli uverejnené v rubrike Malý oznamovateľ. Do novín svojimi fotografiami (z okresu Svidník) prispieval Peter Holent, fotograf, rodák zo Svidníka. Vo fonde Podduklianskej knižnice vo Svidníku, v oddelení bibliografie a regionálnej literatúry, máme zviazaný o.i. aj 1. ročník novín Dukla z roku 1978 a je k dispozícii našim čitateľom len k prezenčnému štúdiu, teda domov sa nepožičiava. O ďalšom vývoji našich novín a ich využívaní pre našich čitateľov prinesieme informácie v ďalšom vydaní Podduklianskeho knihovníka.

Emília Kudlová

pokračovanie v ďalšom čísle

Použitá literatúra:

Dukla : orgán OV KSS a ONV vo Svidníku.- Roč. I., č. 1 (20. januára 1978), 4 s.

Duleba, Ján – Kaputa, Andrej: Najprv bola Nová dedina : z histórie našej okresnej tlače. /Ján Duleba, Andrej Kaputa.- In: Dukla.- Roč. VIII, č. 38-39 (1985), s. 4.

Regionálne osobnosti

Každý kraj, mesto, či obec má osobnosti, ktoré sa v historickom vývoji spoločnosti, ale aj v súčasnosti zaslúžili o rozvoj určitej oblasti spoločenského života a svojím menom sa preslávili nielen doma, ale aj za hranicami svojej vlasti. Hovoríme im REGIONÁLNE OSOBNOSTI. Poznať takéto osobnosti svojho regiónu patrí ku všeobecnej vzdelanosti a hrdosti každého občana. Je treba chrániť ich kultúrne a duchovné dedičstvo pre terajšie i budúce generácie ako nevyčerpatelnú studnicu vedomostí, kultúry, zručnosti a vzdelanosti nášho ľudu v kraji pod Duklou. A práve toto je cieľom uvedenej rubriky, v ktorej predstavujeme osobnosti z regiónu Svidník z rozličných oblastí spoločenského života.

Ludvík Svoboda

armádny generál, štátnik, bývalý prezident ČSSR

Aj keď sa armádny generál Ludvík Svoboda v regióne Svidník nenarodil, ani v ňom nežil, predsa ho považujeme za regionálnu osobnosť. Jeho meno je nerozlučne späté

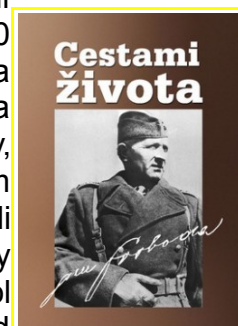

s Karpatsko-duklianskou operáciou (KDO), s bojmi na Dukle, odkiaľ sa začalo priame oslobodzovanie našej vlasti spod fašistickej nadvlády. Kraju pod Duklou, najmä okresu Svidník, Ludvík Svoboda výrazne pomohol v čase druhej svetovej vojny, pomáhal mu v povojnovom období i v čase jeho rozvoja. Jeho meno sa vyslovuje s úctou, pietou a uznaním. Tento vzťah k jeho osobe sa v našom regióne traduje z generácie na generáciu. Ludvíka Svobodu si pripomíname vždy ako skromného, hlboko ľudského, statočného, priateľského a tolerantného človeka, ako veliteľa 1. čs. armádneho zboru, ako vynikajúceho štátnika a politika a v neposlednom rade i ako autora memoárov, spomienok a publikácií s vojnovou tematikou.

Narodil sa 25.11.1895 v Hrozatíně, dnes súčasť Rudíkova, okres Třebíč, na Českomoravskej vrchovine. .

Vo Veľkom Meziříčí vyštudoval poľnohospodársku školu. V roku 1914 vypukla prvá svetová vojna. 20-ročný Ludvík je v r. 1915 povolaný do rakúsko-uhorskej armády a vyslaný na ruský front. Rok strávil v ruskom zajatí. Zúčastnil sa bojov pri Zborove a Bachmači. Až dva roky po skončení prvej svetovej vojny sa L. Svoboda vracia späť do Československa ako kapitán a veliteľ jednej z rôt 3. pešieho pluku Jana Žižku z Trocnova. V r. 1921 sa vrátil do Československej armády a stáva sa dôstojníkom z povolania. V r. 1921-1938 pôsobil v armáde v rôznych funkciách, od r. 1938 bol podplukovníkom. Mníchov bol pre L. Svobodu skutočnou životnou križovatkou. Ihneď po rozbití Československa sa Ludvík Svoboda zúčastnil na organizovaní protifašistického odbojového hnutia na východnej Morave v Kroměříži. Začiatkom júna 1939 odišiel do Krakova, kde sa stal jedným zo zakladateľov československej vojenskej jednotky, s ktorou po porážke Poľska v septembri prešiel do ZSSR. Po napadnutí Sovietskeho zväzu

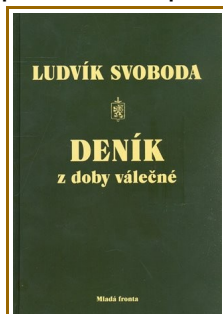
fašistickým Nemeckom sa stal veliteľom Prvého československého samostatného poľného práporu, ktorý sa sformoval začiatkom r. 1942 v Buzuluku. Tento prápor tvoril neskôr jadro Prvej československej samostatnej brigády a L. Svoboda bol jej prvým veliteľom. Brigáda spolu so Sovietskou armádou sa zúčastnila oslobodzovania Kyjeva, bojovala pri Vasilkove, Rostove, Rude, Bilej Cerkvi a Zaškove. Na jar. 1944 sa brigáda stala základom Prvého československého armádneho zboru v ZSSR. L. Svoboda sa v hodnosti brigádneho generála stal jeho veliteľom od septembra 1944 do apríla 1945. Spolu s 38. armádou generálplukovníka K. S. Moskalenka sa československí vojaci zúčastnili najťažších bojov v KDO. Potom začali kruté boje, ktoré trvali plných 80 dní. S ním a pod jeho velením vstúpili československí vojaci na Duklianskom priesmyku prví na pôdu svojej vlasti. Bolo to 6. októbra 1944. Tam, pri hraničnom kameni s vytesaným znakom republiky, pobozkal generál Svoboda štátnu vlajku. So svojim zborom sa potom zúčastnil ďalšieho oslobodzovania Československa. V r. 1945 mu udelili hodnosť armádneho generála. Po skončení druhej svetovej vojny zastával L. Svoboda rôzne štátne a vojenské funkcie. V r. 1945-1950 bol ministrom národnej obrany, v r. 1950-1951 bol podpredsedom vlády. Od 30. marca 1968 do 29. mája 1975 bol prezidentom ČSSR a súčasne aj najvyšším veliteľom ozbrojených síl. Mal veľmi vrelý vzťah k ľuďom, najmä na Slovensko chodil veľmi rád, no najčastejšie chodil na historickú Duklu, ktorá bola pre neho posvätnou. Miloval poddukliansky kraj a jeho úprimných a pohostinných obyvateľov. Zomrel 20. septembra 1979 v Prahe po dlhej ťažkej chorobe. Bol nositeľom mnohých štátnych a medzinárodných vyznamenaní.

Ten kraj bol jeho láskou

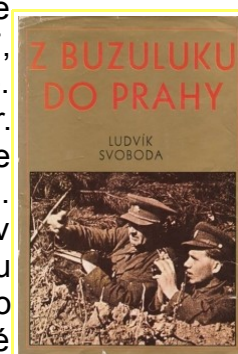
(L. Svoboda a poddukliansky región)

Kraj pod Duklou navštevoval L. Svoboda často. Prichádzal bez akýchkoľvek pompézności pokloniť sa pamiatke padlých vojakov. Popritom sa vždy zaujímal o výstavbu, zásobovanie

a dopravu. Zlatými písmenami sa zapísal do histórie tohto regiónu už nezištnou pomocou v časoch ťažkých frontových dní. Pre civilné obyvateľstvo zabezpečoval potraviny, vo vojenských kuchyniach sa dal najesť zúboženým vyhladovaným deťom. Ani v povojnových rokoch Ludvík Svoboda nezabudol na tento kút republiky. Vojenským jednotkám prikázal opravovať rozbité mosty a cesty, odmíňovať úrodné polia, obnovovať život pod Duklou. Tu, pod Duklou, po vojne okrem rozbitých komunikácií a zničených miest a obcí, bol veľmi zlý zdravotný stav obyvateľstva. Na jeho podnet na prelome r. 1945 a 1946 československí vojaci začali

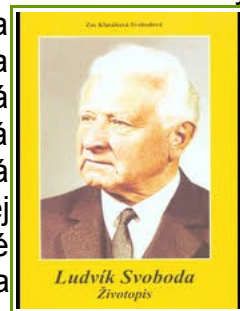
budovať barakovú nemocnicu. V lete 1946 takmer hotovú drevenú konštrukciu zničil výbuch míny a tak do užívania ju odovzdali až 2.2.1947 (oficiálne slávnostné otvorenie nemocnice sa v novinách Prjaševščina, z r. 1947, uvádza 16.2.1947, nemocnica mala názov Štátna nemocnica Svidník). Za osobnej angažovanosti L. Svobodu, už ako prezidenta republiky, v r. 1972 bola schválená projektová dokumentácia na výstavbu Nemocnice s poliklinikou (NsP) I. typu vo Svidníku, s výstavbou ktorej sa začalo 1. júla 1973. NsP bola daná do užívania 28.11.1981a nesie názov Nemocnica arm. generála L. Svobodu. Najväčšiu a najhlbšiu úctu vzdával bojovníkom pochovaným na Dukle a vo Svidníku. Aj z jeho iniciatívy vzniklo Dukelské (dnes Vojenské) múzeum vo Svidníku, ktoré sa začalo rodiť v r. 1965. Ludvík Svoboda pomohol riešiť otázky úpravy duklianskeho bojiska, múzea, zabezpečiť materiálne vybavenie expozície múzea a prírodného areálu na Dukle. Múzeum bolo odovzdané do užívania 5.10.1969. Manželka L. Svobodu Irena Svobodová po jeho smrti darovala v r. 1980 do múzea jeho uniformu

a ďalšie osobné veci. Ľud pod Duklou si nesmierne vážil osobnosť arm. gen. L. Svobodu pre jeho statočnosť a pomoc. Stal sa čestným občanom prvej oslobodenej obce Vyšný Komárnik. Jedna z návštev L. Svobodu, už ako prezidenta ČSSR, sa uskutočnila 23.5.1968, kde vtedy navštívil Svidník a Duklu. Ľudia ho vítali s veľkým nadšením. Pri tejto príležitosti mu zástupcovia mesta Svidník udelili Čestné občianstvo mesta Svidník. Pri jeho preberaní povedal: „Ten kraj je mojou láskou.“ S rovnakými ováciami, radostne a úprimne vítali L. Svobodu občania 5.10.1969 na oslavách a mítingu v amfiteátri pri príležitosti 25. výročia KDO. Vtedy vo svojom príhovore sa vyznal zo svojho vzťahu k Dukle a k tomuto kraju. Nielen do travertínového kameňa na duklianskom cintoríne, ale aj do srdca a myslí ľudí sa hlboko vryli jeho slová, ktoré vtedy povedal:

„Pocity hlboké úcty a vzrušení nás naplňujú, kedykoľvek vstupujeme na prostory dukelského bojišťa. Na miesta posvätná pro český a slovenský národ. Na miesta posväcená krví a životy statečných bojovníkú. Zde každý kopec a snad každý strom i kámen může vyprávět o nesmrteľném hrdinství sovětských a československých vojákú. O tom, že za svobodu naši vlasti tu společně bojovali, společně umírali a společně vítězili.“

O tom, že mesto Svidník i celý poddukliansky región nosí hlboko v srdci spomienku na L. Svobodu svedčia okrem udelenia čestného občianstva mesta Svidník aj ďalšie fakty. Dňa 6.10.1986 bol Základnej škole, Ul. Centrálna (teraz Spojená škola) vo Svidníku udelený čestný názov Základná škola generála Ludvíka Svobodu, na slávnosti sa zúčastnila aj Zoe Klusáková-Svobodová, dcéra L. Svobodu. Svidníčania pomenovali aj jednu z ulíc v meste menom generála Svobodu. Stredná odborná škola vo Svidníku má od r. 2002 čestný názov Stredná odborná škola arm. generála L. Svobodu. V roku 1982 bola na Dukle odhalená Aleja hrdinov, v ktorej je 15 búst venovaných bojovníkom v druhej svetovej vojne a v KDO, bustu má aj Ludvík Svoboda. Umelecké stvárnenie Ludvíka Svobodu sa čnie v podobe sochy na Námestí slobody vo Svidníku. Socha bola slávnostne odhalená 4.10.1989 pri príležitosti 45. výročia KDO a jej autorom je akademický sochár Ján Kulich. Ludvík Svoboda je čestným občanom obce Vyšný Mirošov. Je autorom mnohých memoárov a spomienok, ako napr. Z Buzuluku do Prahy, Cestami života, Bojovali sme po boku veľké armády a ďalších. Jeho dcéra Zoe Klusáková-Svobodová sa v r. 2015 stala čestnou občiankou mesta Svidník. Mementom na hrôzy druhej svetovej vojny nám zostanú slová Ludvíka Svobodu:

„Nikdy nezapomeňte, jak lehce jsme svobodu ztratili a jak těžce a za cenu velikého úsilí a velikých obětí našeho a zejména sovětského lidu jsme ji dobývali zpět!“

L. Svoboda stal sa pre všetkých ľudí dobrej vôle symbolom osobnej statočnosti a príkladom najľudskejších vlastností. S pietou a úctou prichádzajú k jeho soche starší, mladí i tí najmladší, aby mu odovzdali svoje osobné vyznanie v podobe kytičky vďaky, lebo ani čas nemôže odviať spomienky na tohto človeka, ktorý sa v tomto kraji stal pojmom, symbolom i legendou.

Emília Kudlová

Použitá literatúra

- Kožnár, Vlastimil – Richter, Karel: Armádní generál Ludvík Svoboda trojnásobný hrdina Československé socialistické republiky a hrdina Sovětského svazu/Vlastimil Kožnár, Karel Richter.- Třebíč : Západoslovanské muzeum, 1987. 86 s.
- Kudlová, Emília: Čas neodvial spomienky. Ludvík Svoboda 25.11.1895-20.9.1979. : Bibliografia/Emília Kudlová.-Svidník : Okresná knižnica, 1995 s. 18 s. ISBN 80-85147-20-3.
- Kudlová, Emília: Ludvík Svoboda (1895-1979)/(-pk- In. Kultúrnik.- Roč. 4, č. 12 (1998), s. 5.

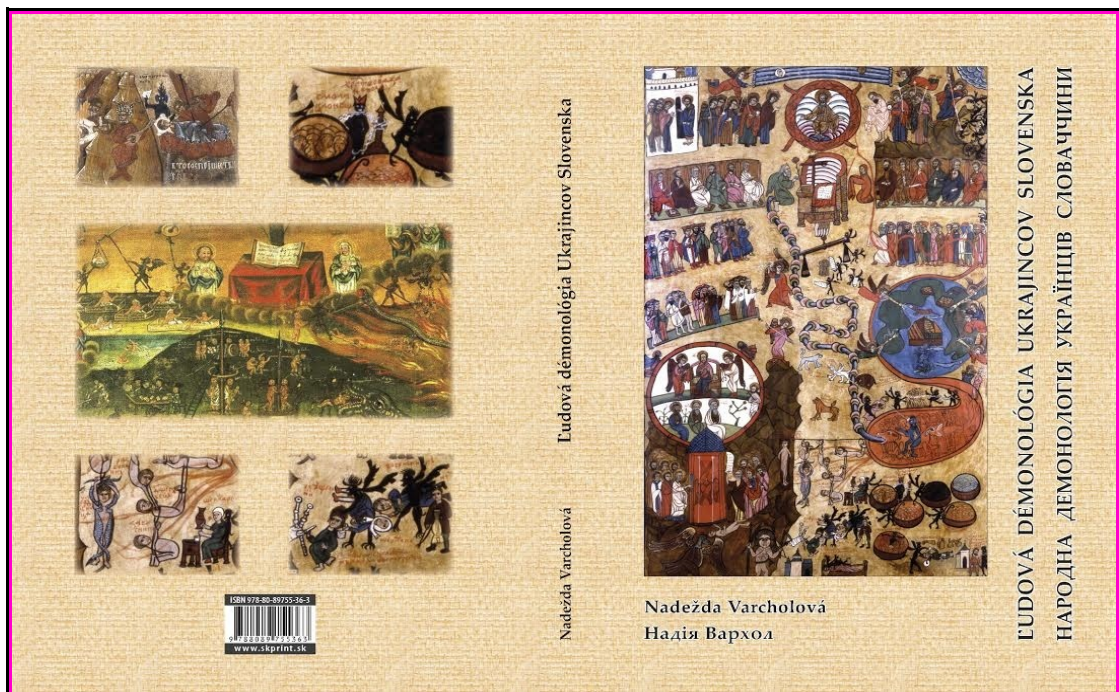
Z pera našich čitateľov

Napísali ste nám:

Vyšla monografia Nadeždy Varcholovej Ľudová démonológia Ukrajincov Slovenska

V týchto dňoch vo Svidníckej tlačiarni po dlhých peripetiách konečne uzrela svetlo sveta publikácia Nadeždy Varcholovej Ľudová démonológia Ukrajincov Slovenska (Tlačiareň svidnícka s. r. o. Svidník 2017, 447 s.). Dlhoročná pracovníčka SNM – Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku N. Varcholová sa zaoberá výskumom tradičnej duchovnej ľudovej kultúry, súčasťou ktorej je aj ľudová viera v zlých nadprirodzených bytosti – démonov. „Démonologické predstavy späté s predstavami starých Slovanov vznikli v dôsledku obmedzených poznatkov o prírode, s ktorou sa zvädzal ťažký existenčný boj. Pod vplyvom ľudskej fantázie, snov, týfovej horúčky, poverčivých predstáv démonické bytosti nadobudli konkrétnu podobu“ – uvádza sa v úvode knihy.

V monografii autorka zamerala svoju pozornosť na mužské a ženské démonické bytosti, pričom podáva ich ako prežitú formu ľudových predstáv, vyskytujúcich sa donedávna vo folklórnych prejavoch skúmaného etnika na východnom Slovensku. Okrem toho značná pozornosť je venovaná aj početným poverám a magickým úkonom, ktoré sa odnepamäti vykonávali ako ochrana pred zlými démonmi, respektíve proti účinkom zlých démonov.

Kniha má dve časti. V prvej je podaná analýza jednotlivých démonických bytostí, ako: vládca búrkových mračien („chmarnyk“), vodník („potopnyk“); rusalka („jaskyňa“); lesný démon žijúci v skale („cmok“); divé ženy bohynky („perelesnyci“, „dyky baby“); vymenené démonické dieťa premieň („peremiň“, „perelesnyča“); nepokojné duše usmrtených nekrstených detí („poterčata“); poludnica; vlkolak („vovkurat“); vidiny, prízrak („mará“); personifikované choroby („hluška“, „koľera“, „myr“); Smrť („Smert“); revenant („mertvyj chodyt na dakoho“); upír („upir“, „dvojdušnyk“); duch-pokušiteľ vábiaci dievčatá („perelesnyk“); Osud („Doľa“, „mynutnyk“), personifikované dni v týždni a s nimi spojené zákazy vykonávať ženské ručné práce („Varvara“, „Sava“); ohnivý muž („bokorvan“), nočná mora („necjuch“); duch nočného motýľa („potemrjak“); domový had („hadyna“); domáci škriatok („chovanec“, „čortyk“); čert („čort“, „lukavyj“, „propasnyk“); „inkluznyk“; bosorka; „krutyľnyk“.

Autentické terénne zápisy zozbierané prevažne autorkou na území severovýchodného Slovenska za posledné desaťročia 20. storočia, ako aj materiály z literárnych prameňov, tvoria druhú časť publikácie. Ako zdôrazňuje N. Varcholová: „Do tejto časti neboli zahrnuté folklórne prejavy o troch nasledujúcich démonoch – poludnici, „maré“ a „bokorvanovi“, keďže sa už v ľudovej pamäti nezachovali o nich konkrétnejšie predstavy“.

Pozoruhodné sú aj ľudové predstavy o démonických bytostiach v našom okrese. Napríklad: „potemrjak“ – nočný motýľ, ktorého podľa ľudovej predstavivosti považovali za nejakého ducha, ktorý vletí do otvorených úst tomu, kto konzumuje stravu potme, spôsobiac v ľudskom organizme pocit neuhasínajúceho hladu; „netuch“, „necjuch“ – zlá démonická bytosť, ktorá údajne gniavila ľudí v spánku; „poviternycja“ – personifikovaný prudký vietor, od ktorého človek onemocnel. Ochraňovali sa pred nimi tak, že im ukazovali figu na vyjadrenie odmietnutia, záporu. Strašidelne vyzerajúce babizne „Varvara a Sava“ (paralela slovenskej Lucie) mali trestať tie ženy, ktoré aj napriek prísnemu zákazu nerešpektovali ich sviatok a v tom čase tkali, priadli, prali alebo vyvárali priadzu. Pred revenantmi, čiže domnelými duchmi zosnulých, ktorí po smrti nemajú pokoj a znepokojujú pozostalých Svidníčania a obyvatelia prilahlých obcí sa chránili tak, že do záhlavia posteľe vložili „ochabnu mitlu“ - starú, použitú, nepotrebnú metlu. Podľa princípu mágie podobnosti aj duch mŕtveho mal „ochabyty“, čiže nechať živého na pokoji.

Knihu vhodne dopĺňujú čiernobiele dobové fotografie a ilustrácie ikôn z Posledného súdu („Strašnyj sud“), časti Peklo. Ľudoví majstri-ikonopisci v 16. -18. storočí zobrazili na nich čertov, čarodejnice, bosorky, personifikovanú Smrť... a duše hriešnikov. Smrť, podľa ľudových predstáv, ľudí usmrcovala šípom (ikona zo Šemetkoviec), kosou (ikona z Jedlinky) a pod. Veľmi zaujímavou sa javí zobrazená postava nahej ženy so šechtárom na hlave s nápisom „molokohubnycja“ (ikona z Dobroslavy). Svedčí to o tom, že ustálenému názvu „bosorka“, pochádzajúceho z maďarského slova „boszorkány“ (duch mŕtveho), ktorý sa dodnes používa, predchádzal ukrajinský názov „molokohubnycja“, t. j. ničiteľka mlieka.

Predložená publikácia je významným prínosom pre doposiaľ takmer neprebádanú oblasť ľudovej démonológie a je prvou dvojjazyčnou slovensko-ukrajinskou syntetizujúcou štúdiou jedného z najbohatších a najzaujímavejších prejavov tradičnej ľudovej kultúry.

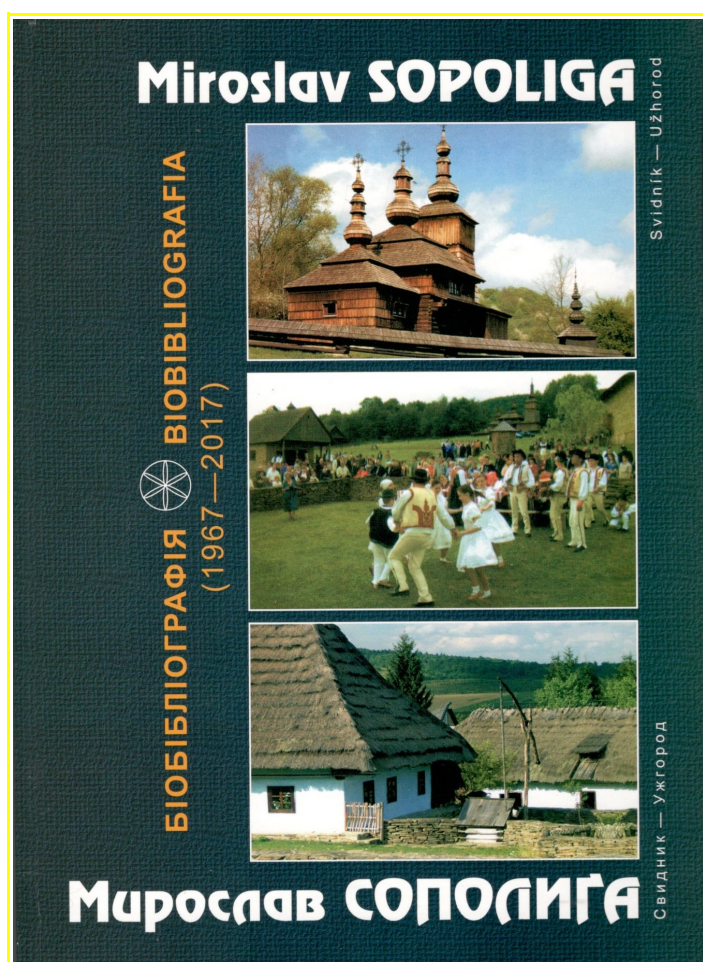
Publikáciu z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia. Vydala Tlačiareň svidnícka, s. r. o. pre Rusínsko-ukrajinskú iniciatívu.

Jozef Varchol

BIOBIBLIOGRAFIA MIROSLAVA SOPOLIGU

V užhorodskom vydavateľstve TIMPANI nedávno uzrela svetlo sveta biobibliografia historika, etnografa, muzeológa, riadneho člena Vedeckej spoločnosti T. H. Ševčenka, kultúrno-osvetového dejateľa a dlhoročného riaditeľa SNM - Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku (1986 - 2016) Miroslava Sopoligu, CSc. (384 strán). Biobibliografia podáva vedomosti o bohatej, tvorivej a profesionálnej ceste M. Sopoligu, zahŕňa rozsiahle výsledky jeho odborných prác v odvetví vedy a kultúry.

Publikácia je venovaná vedeckým pracovníkom v odbore slavistiky a ukrajinistiky, múzejníkom, prednášateľom, študentom humanitárneho zamerania, výskumníkom, čitateľom kultúrneho dedičstva a taktiež kultúrno-osvetovým pracovníkom.

Bibliografický register (1967 – 2016) je zostavený v rámci vedecko-výskumného plánu SNM – Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku a doplnený rokom 2017.

Kniha obsahuje úvodné štúdie profesora Ľubomíra Beleja (Užhorod), Jozefa Varcholu (Svidník) a Pavla Fedaka (Užhorod), vlastnú biobibliografiu (2460 záznamov), niektoré ohlasy návštevníkov múzea, fotografickú kroniku, doslov etnologičky Hanny Skrypyk (Kyjev) ako aj menný register.

Biobibliografiu Miroslava Sopoligu, ktorá v podstate je históriou Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku, vydal Vedecko-výskumný ústav ukrajinistiky Michala Molnára Užhorodskej národnej univerzity, Zakarpatský kultúrno-osvetový krajský spolok „Prosvita“ a občianske združenie Rusínsko-ukrajinská iniciatíva vo

Svidníku.

Miroslav Iljuk

noviny „Nove žytтя“, Prešov, 2017, č. 24, s. 2.

Police plné kníh

Nájdete v našej knižnici

Publikácie uverejnené v tomto čísle časopisu boli zakúpené do Podduklianskej knižnice vo Svidníku s finančnou podporou Fondu na podporu umenia

ŠAMALÍKOVÁ, Pavlína
Veľká kniha slovenských slov.
Dubicko : INFOA, 2017. - 34 s.

Kniha plná pútavých farebných obrázkov, ktoré zachytávajú slová z každodenného života. Slová sú usporiadané do tém, v ktorých rodičia prirodzeným spôsobom zoznámia svoje deti s novými slovami.

HAJDUKOVÁ, Michaela Ella : Dorianova kliatba.
Bratislava : Motýl', 2017. - 247 s.

Krehký príbeh lásky, ktorý môže rozbiť odhalená pravda. Dorian Wayne je mladý muž, ktorý sa rád obklopuje umelcami a plnými dúškami si vychutnáva všetko, čo mu život v Londýne na konci 19. storočia ponúka. Do jeho života však vstúpi mladá nádejná maliarka Violette Reynardová. Ich vzájomné city prehĺbi obraz, ktorý namaluje. Ani jeden z nich však ešte netuší, ako veľmi ovplyvní táto osudná maľba ich životy a že v Dorianovom vnútri prebudí netvora, ktorý nepozná hranice... O mnoho desaťročí neskôr žije v Londýne Annabelle Evansová – žena poznačená tragédiou, ktorú však životné okolnosti nedokázali zlomiť. Pracovný telefonát od známeho muža rozhodí jej pokojný svet a dá mu smer, ktorý by ani vo sne nečakala. Čo spája Annabelle s umelkyňou z minulosti? A môže pomsta zahojiť staré rany, alebo spôsobí, že pre ňu príde ešte o viac, ako mohla získať?

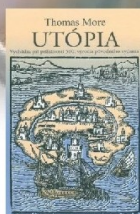
**KEATINGOVÁ, Lucy : Doslova. Kniha o knihe,
ako sa zaľúbiť. - Bratislava : IKAR - YOLI, 2017. - 222 s.**

Eúboštný príbeh dvoch mladých ľudí sa odohráva na hranici reality a literárnej fikcie... Annabellin život bol vždy dokonalý s veľkým D. Ale iba do chvíle, kým k nim do školy nezavíta slávna spisovateľka Lucy Keatingová, ktorá tvrdí, že je len hlavnou hrdinkou jej príbehu, že je postavou, ktorú sama vytvorila. Ukáže sa, že Lucy hovorí pravdu a že celý Annabellin život je v jej rukách a bude sa vyvíjať tak, ako sa pani spisovateľke zachce. Lenže ona odmieta žiť život, ktorý jej niekto nalinajkoval. Preto sa snaží nájsť spôsob, ako napísať svoj vlastný príbeh, chce vziať svoj život do vlastných rúk a bojovať za chlapca, ktorého má rada. Podarí sa jej to, alebo bude mať Lucy posledné slovo?

**MORE, Thomas : Utópia.
Bratislava : Vydavateľstvo
slovenských spisovateľov, 2017. - 119 s.**

Prvý slovenský preklad diela Thomasa Mora obohatil náš knižný trh o nosné klasické dielo, ktoré sa dostalo do učebnice, no doposiaľ u nás z neho vyšli len fragmenty. Rozprávanie o živote na fiktívnom ostrove Utópia sa začína stretnutím troch postáv. Dielo Thomasa Mora čerpalo z prameňov, ktoré siahajú až k Platónovi a malo svojich ideových nasledovníkov ako v oblasti filozofie a spravovania štátu, tak aj v literatúre. Kniha je dôkazom vizionárskeho citu autora, ktorý akoby vopred varoval, že nie všetko, čo sa javí ideálne, ideálne v skutočnosti aj je.

**KRUŠYNSKA, Olena : Zakarpátí. Průvodce bývalou Podkarpatskou
Rusí. - Praha : Academia, 2017. - 575 s.**

Kniha je kultúrno-historickým sprievodcom po Podkarpatskej Rusi (dnes ukrajinská Zakarpatská oblasť). Sú v nej predstavené všetky najdôležitejšie architektonické pamiatky: brady, pevnosti a zámky, historická zastavba miest, mesteciek a dedín, murované kostoly, Cerkvi aj synagógy, a predovšetkým drevené Cerkvi a zvonice, ktoré sú jedinečným architektonickým pokladom ukrajinských Karpát.

Nadežda Mičáková

Jazykové omyly

V tejto rubrike sa venujeme otázkam jazykovej správnosti, cudzím slovám a frekventovaným nespisovným slovám, ktoré uvádzame spisovným náprotivkom, vychádzajúc z diela Krátky slovník slovenského jazyka, Bratislava 2003 a Príručka slovenského pravopisu pre školy a prax, Bratislava, 2005.

spisovná
slovenčina
aká si?

Čítavý

Týmto novotvarom sa označujú knihy, noviny a časopisy príťažlivé pre čitateľov. Napr. **čítavý cestopis, čítavý časopis.**

Členok, členky

Namiesto náležitých spisovných slov **členok, členky** vo význame kĺb(y) na nohe nad chodidlom sa nesprávne používajú slová **kotník, kotníky**, ktoré sú prevzaté z češtiny. **Nesprávne: kotníkové topánky. Správne: celé topánky.**

Nátierka či pomazánka

Keďže chlieb maslom alebo džemom natierame, nie pomazávame, spisovné je slovo **nátierka**, nie pomazánka. Teda **tvarohová, rybacia nátierka.**

Opierka, operadlo

Opierka (nie operátka) je súčasť kresla určená na opieranie rúk.

Operadlo je časť kresla určená na podopretie chrta.

Ozvena, ohlas

Slovo ozvena v prvom význame znamená „späť vrátený odraz zvuku, echo“ Druhý význam slova ozvena, „ohlas, reakcia, replika na isté názory“ je vytláčaný nesprávnym, zle utvoreným slovom odozva. **Správne: Jeho reč mala živú ozvenu. Jeho reč mala živý ohlas** (nie živú odozvu).

L'udmila Priputníková

Viete, že... Viete, že...

- ◆ **memoriál** /lat./ zast. denník, kniha s chronologickými zápismi v starej talianskej (vlašskej) forme účtovníctva
- ◆ **menestrel** /franc./ potulný stredoveký ľudový básnik-spevák vo Francúzsku a vo Veľkej Británii
- ◆ **metadáta** /gréc. + lat./ súhrn informácií na určitej teoretickej úrovni (medzi počítačovými systémami a informačným systémom v súhrnom informačnom systéme); dáta o dátach
- ◆ **metodika** /gréc./ súhrn pracovných spôsobov, metód v určitej oblasti
- ◆ **mexikanistika** /podľa vlast. mena/ veda o národoch Mexika, o ich kultúre, literatúre, umení a histórii
- ◆ **mikrofilm** /gréc. + angl./ filmový pás s reprodukciami jednotlivých stránok kníh a pod. v zmenšenej mierke
- ◆ **mikrofilmobibliografia** /gréc. + angl. + gréc./ bibliografia mikrofilmov, mikrofilmovaných publikácií
- ◆ **mikrofiš** /gréc. + franc./ fotomechanicky zmenšená kópia pôvodného dokumentu, na ktorej jednotlivé políčka sú usporiadané vo vodorovných radoch a zvislých stĺpcoch
- ◆ **mikrograf** /gréc./ vyznačenie drobným písmom na starých rukopisoch pre iluminátora, ako má písmeno nakresliť
- ◆ **mikrokatalóg** /gréc./ katalóg zostavený z mikrokariet, na ktorých druhej strane je katalogizačný záznam textu nachádzajúceho sa na prvej strane

Prameň: ŠALING, Samo – IVANOVÁ-ŠALINGOVÁ, Mária – MANÍKOVÁ, Zuzana. 1997. *Veľký slovník cudzích slov*. Veľký Šariš : SAMO – AAMM, 1997. 1310 s. ISBN 80-967524-0-5.

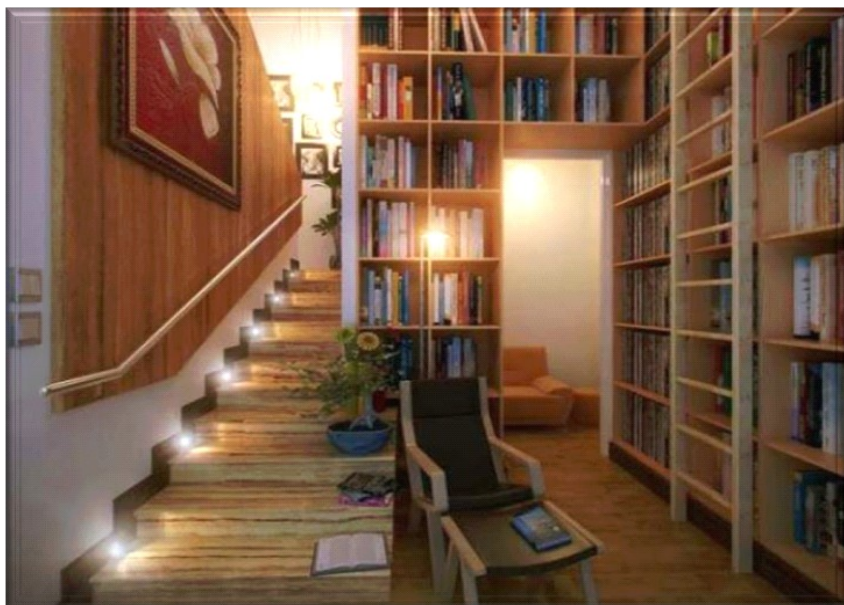
Najkrajšie knižnice

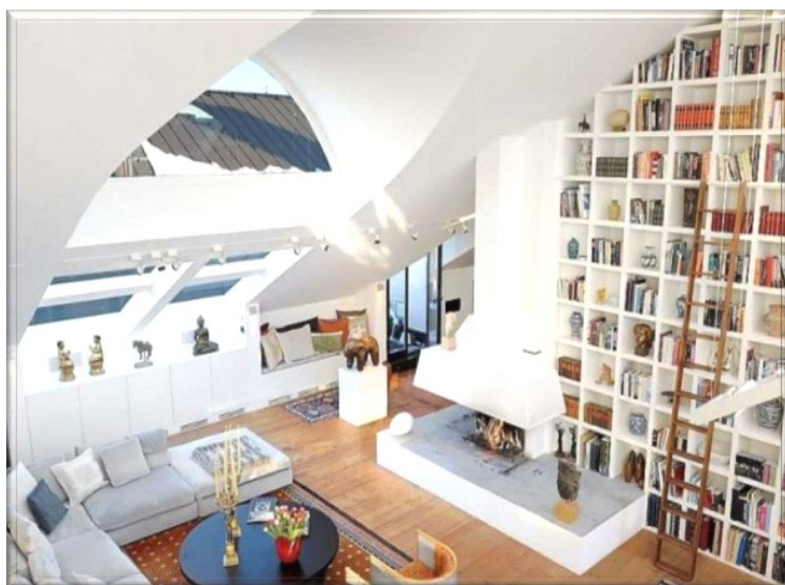
Ponúkame Vám pohľad na vybrané svetové knižnice, ktoré jednoducho musíte vidieť, určite budete očarení nielen ich architektúrou.

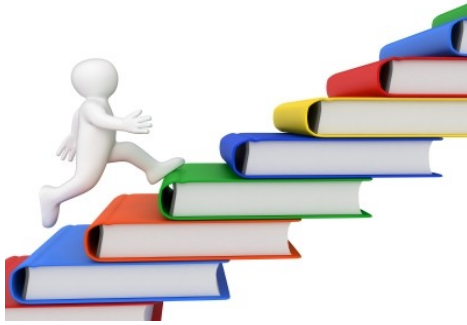
Nechajte sa inšpirovať...

https://tcrbang.com/a/ideas_to_revamp_your_home_library/

<http://www.terva.co/1140/tips-and-tricks-on-high-ceiling-decorating-ideas/nice-and-beneficial-ceiling-height-library-with-high-shelving-plus-ladder-and-cozy-furnitures/>

<https://www.furniturefashion.com/stylish-ideas-home-offices/>

<http://www.mvmads.com/small-reading-room-design-with-nice-color-and-furniture-sets/small-home-library-with-cool-reading-room-feat-wing-back-chairs-also-round-coffee-table/>

Adventné pranostiky

Pranostiky bývajú súčasťou ľudovej slovesnosti. Vznikali na základe pozorovania prírodných javov, ktoré ľudia zovšeobecnil. Podstata názorov o počasí v dávnej minulosti bola založená na mágii a viere v nadprirodzené sily. Kombinácia reálneho s iracionálnym pretrvala v ľudovom predpovedaní počasia až do 20. storočia. Preto i dejiny ľudových pranostík by sme mohli charakterizovať ako nepretržitý vzťah a boj rozumu a povery.

Aký december, taký celý rok.

Studený december, skorá jar.

*Ak je prvý adventný týždeň mrazivo,
bude zima osemnásť týždňov trvať.*

Ak v decembri mrzne a sneží, úrodný rok nato beží.

*V studenom decembri zem snehom prikrytá
dáva budúceho roku hodne žita.*

Mierny december, mierna celá zima.

Na suchý december nasleduje suchá jar.

Aká zima v decembri, také teplo v júni.

Keď napadne prvý sneh na mokrú zem, bude slabá úroda.

Mrazy, keď v decembri ochabnú, znamenajú zimu zlú.

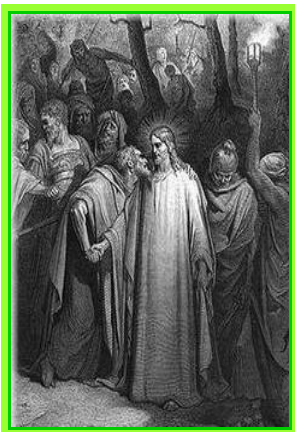
Použitá literatúra:

ŠULC, Peter – KRČEK, Jaroslav. Veselé Vianoce : vianočné zvyky a koledy. Praha : Pierot, 95 s.

Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia

V tejto rubrike na pokračovanie uverejňujeme tzv. výrazy (frazologizmy), ktoré prekonal tisícročia a používame ich dodnes aj v hovorovej reči.

JUDÁŠSKÝ BOZK

Judáš – jeden z Kristových apoštolov, učeník, potom zradca Ježišov.

Judášsky bozk – neúprimný, pokrytecký výraz, prejav priateľstva, lásky, za ktorým sa skrýva zrada; akt zrady, pri ktorom sa predstiera priateľstvo, láska a pod.

obrázok na: <https://cerven.blog.sme.sk/c/44308/Judas-bol-naozaj-zradca.html>

KAINOVO ZNAMENIE

Kain – prvý syn Adama a Evy. Obrábal pôdu, jeho brat Ábel bol pastierom. Oba dali Bohu dary z plodov svojej práce. Boh prijal Ábelov dar, ale Kainov odmietol. Kain zabil Ábela. Keď ho Boh vyzval, aby povedal kde je Ábel, snažil sa predstierať, že nevie čo sa stalo. „Som strážcom svojho brata?“ Boh Kaina odsúdil k neplodnej lopote a tuláctvu. Dal mu však také znamenie, aby ho nikto nezabil.

Kainovo znamenie – bil'ag bratovraha alebo vôbec zločinca, ukrutníka, vyvrheľa.

obrázok na: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Josep_Vergara,_Ca%C3%AFm_i_Abel.jpg

Použitá literatúra:

Mičáková, Nadežda. 1997. *Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia I. : výberová bibliografia*. Svidník : Podduklianska knižnica, 1997. 39 s. ISBN 80-85147-25-4.

Čas na zábavu

Zasmejme sa

Zlodej sa na Štedrý deň dostal do väzenia. Bol z toho celý namätko:
Ach, či som ja len nešťastný. Každý je doma pri rodinke alebo v kostole.
Bože, to by sa kradlo!

Na Vianoce hovorí mamička Jožkovi:
"Jožko, zapál vianočný stromček."
Za chvíľu príde Jožko a hovorí: "Aj sviečky?"

Do obrazca dopĺňajte čísla od 1 do 9. V každom riadku, stĺpci alebo vo vnútornom štvorci 3x3 (zvýraznenom hrubými čiarami) musia byť všetky čísla od 1 do 9. Žiadne číslo sa v riadku, stĺpci ani vo štvorci 3x3 nesmie opakovať.

SUDOKU

		2	5		1	7		
1						5		3
			7	9				
		4			5			7
	1				3		4	5
			4			2	1	
6	5		8			3	2	
9				5				
3						8		6

9	5		8	1		6		7
8		6						3
1	4				6		2	
	9	5	7	4	2			
7	1	8		3				
							7	5
4						3	1	2
					4			
			2	9	1			

**Poddukliansky knihovník vydáva Podduklianska knižnica vo Svidníku,
8. mája 697/55, 089 01 Svidník, <http://www.podduklianskakniznica.sk/>,
e-mail: metodika.sk@gmail.com, tel.: 054 7882191. Zodp. red.: Mgr.
Kamil Beňko. Zostavila: Bc. Ľudmila Priputníková, Nadežda Mičáková**